

Sygn. akt III AUa 524/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2019 r. w Lublinie

sprawy J. G.

przeciwko Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w L.

o przeliczenie emerytury wojskowej od wcześniejszej daty

na skutek apelacji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 5 kwietnia 2018 r. sygn. akt VIII U 2570/17

oddala apelację.

Jacek Chaciński Elżbieta Gawda Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

III AUa 524/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił decyzję Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w L. w ten sposób, że ustalił datę początkową świadczenia emerytalnego J. G. na dzień (...)oraz oddalił wnioszek organu rentowego o zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

J. G. uprawniony jest do emerytury żołnierskiej od dnia 1 września 2012 roku. Decyzją z dnia 10 marca 2017 roku ustalono wnioskodawcy wysokość świadczenia po waloryzacji w kwocie 5 485,76 zł brutto. Kwota ta została pomniejszona o 565,53 zł z tytułu osiągnięcia przychodu.

W dniu 13 października 2017 roku wnioskodawca złożył wniosek o ustalenie ponownie wysokości świadczenia, wskazując na osiągnięty przychód od dnia 1 września 2017 roku w (...) w C. i od dnia(...) w (...) w C..

W dniu 16 października 2017 roku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, wyliczając wysokość świadczenia i zerową kwotę zmniejszenia z tytułu zarobkowania w oparciu o informację przekazaną przez wnioskodawcę. Organ rentowy wyliczył nową, wyższą kwotę świadczenia od dnia 1 listopada 2017 roku.

Powyższy stan faktyczny nie był sporny między stronami a Sąd Okręgowy poczynił ustalenia na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach WBE, do których zastrzeżeń nie miała żadna ze stron i które nie budziły wątpliwości Sądu.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie. Sąd Okręgowy zważył, że zgodnie z treścią art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 2225) w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, emerytura lub renta inwalidzka ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1 a-6 , ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 i 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (zwanej dalej ustawą emerytalną), nie więcej jednak niż o 25% wysokości tej emerytury lub renty inwalidzkiej. Przy czym zgodnie z art. 40a ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. osoba uprawniona do zaopatrzenia emerytalnego jest obowiązana zawiadomić wojskowy organ emerytalny o podjęciu działalności, o której mowa w art. 104 ust. 1-4 ustawy emerytalnej, o wysokości osiąganego z tego tytułu przychodu oraz o każdorazowej zmianie wysokości tego przychodu i innych okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo zmniejszenie ich wysokości.

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca sprostął powyższemu obowiązkowi, bowiem osiągając przychód, przed dniem (...) zawiadomił Dyrektora WBE i jego świadczenie emerytalne uległo odpowiednio zmniejszeniu. Natomiast od dnia(...) osiągnięty przez wnioskodawcę przychód uległ zmniejszeniu a powyższa okoliczność ma istotne znaczenie dla wysokości świadczenia bowiem nie zachodzą, z uwagi na wysokość przychodu, okoliczności skutkujące zmniejszeniem pobieranego świadczenia emerytalnego.

Istotną zatem kwestią jest data początkowa zmiany wysokości świadczenia wnioskodawcy. Oceniając zasadność stanowiska Dyrektora WBE Sąd Okręgowy wskazał, iż zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. w razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczeń wypłatę wznawia się od miesiąca, w którym ustała ta przyczyna, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu. Postępowanie bowiem w zakresie wysokości świadczenia i wypłata świadczenia następuje zgodnie z art. 116 ust. 1 i art. 129 ust 1 i art. 130 ust. 1 ustawy emerytalnej w zw. z art. 11 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. według zasad ogólnych, obowiązujących w systemie ubezpieczeń społecznych tj. wszczyna się na wniosek uprawnionego, a jego wypłata w wyższej wysokości następuje od pierwszego dnia miesiąca w którym ubezpieczony złożył wniosek (wyrok SN z dnia 24 listopada 2016 r. I UK 407/15 LEX nr 2191445, wyrok SA w Łodzi z dnia 26 października 2017 r. III AUa 1642/16 LEX nr 2409339). W ocenie Sądu Okręgowego nie ma podstaw prawnych by stosować w zakresie rozważanym art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 roku i § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad dokonywania rozliczeń emerytur wojskowych i wojskowych rent inwalidzkich oraz sposobu ich zmniejszania w trakcie roku kalendarzowego (Dz. U. z dnia 11 maja 2004 r.), bowiem jak wprost wynika z powołanej regulacji odnosi się ona jedynie do kwestii zmniejszania wysokości świadczenia, a nie ponownego ustalanie jej wysokości, w wysokości korzystnej dla uprawnionego.

Z tych względów i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, która została określona w art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W niniejszej sprawie stroną przegrywającą jest Dyrektor WBE, zatem nie ma podstaw do zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu, co uzasadnia orzeczenie w pkt II wyroku.

Apelację od powyższego wyroku złożył pełnomocnik organu rentowego zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

- 1) naruszenie prawa materialnego tj. art. 40a ust. 1 i art. 40b cyt. ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. oraz § 1 ust. 1 i 2 cyt. rozporządzenia ministra Obrony Narodowej poprzez błędną ich wykładnię i niezastosowanie;
- 2) naruszenie prawa materialnego tj. art. 11 cyt. ustaw w zw. z art. 116 ust. 1, art. 129 ust. 1 i art. 130 ust. 1 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez błędną wykładnię art. 11 i niewłaściwe zastosowanie wskazanych przepisów.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji pozwany podniósł, że Sąd Okręgowy niekonsekwentnie określa zmiany wysokości świadczenia w roku kalendarzowym

w jednym miejscu jako zmianę wysokości a w innym jako ponowne jej ustalenie. Tymczasem zmiany te dostatecznie reguluje art. 40a cyt. ustawy oraz § 7 ust. 1 i 2 cyt. rozporządzenia, zatem nie ma potrzeby odwoływania się do przepisów ustawy

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wprawdzie przepisy rozporządzenia regulują sposób zmniejszania świadczeń w trakcie roku kalendarzowego, co nie oznacza, że nie mogą być stosowane w przypadku zwiększenia świadczenia.

Z tych względów pozwany uznawał apelację za uzasadnioną.

Opierając się na ustaleniach faktycznych jak i rozważaniach prawnych poczynionych przez Sąd I instancji **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne jak i wywody prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Sąd Okręgowy prawidłowo zastosował i zinterpretował obowiązujące przepisy prawa. Sąd Okręgowy nie naruszył przepisu art. 40a ust. 1 cyt. ustawy z dnia

10 grudnia 1993 r. Przepis ten kierowany jest do osoby uprawnionej do zaopatrzenia emerytalnego i obliguje ją do zawiadomienia wojskowego organu emerytalnego

o podjęciu działalności, o której mowa w art. 104 ust. 1-4 cyt. ustawy o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o wysokości osiąganego z tego tytułu przychodu oraz o każdorazowej zmianie wysokości tego przychodu i innych okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo zmniejszenie ich wysokości. Przepis ten w żadne sposób nie został naruszony przez Sąd Okręgowy. Sąd ten prawidłowo ustalił, że skarżący sprostał obowiązkowi, wynikającemu z cyt. przepisu, gdyż w dniu 13 października 2017 r. zawiadomił pozwanego o wysokości przychodu i wnosił o ponowne ustalenie wysokości świadczenia. Osiągany przychód pozostał bez wpływu na wysokość świadczenia, czyli nie uzasadniał już jego zmniejszenia.

Pozwany zarzuca nadto naruszenia art. 40b cyt. ustawy, nie wskazując który konkretnie przepis został naruszony, zatem nie można odnieść się do powyższego zarzutu. Co do zasady przepis ten w ustępie 1. dotyczy rozliczenia emerytury, zaś

w pozostałych adresowany jest do świadczeniobiorcy, płatnika składek jak też zawiera delegację dla Ministra Obrony Narodowej do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych zasad dokonywania rozliczeń.

Sąd Okręgowy nie dopuścił się nadto naruszenia § 7 ust. 1 i 2 cyt. rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad dokonywania rozliczeń emerytur wojskowych (...). Jak słusznie zważył Sąd Okręgowy § 7 ust. 1 cyt. rozporządzenia dotyczy wyłącznie zmniejszenia świadczenia, które dokonywane jest od miesiąca następującego po miesiącu, w którym została wydana decyzja wojskowego organu emerytalnego o zmniejszeniu świadczenia. Nie można zatem wyprowadzić wniosku, że te same zasady dotyczą ponownego ustalenia świadczenia w sytuacji gdy przychód nie powoduje już jego zmniejszenia. Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych należy wyklądać ściśle, stosując w pierwszej kolejności wykładnię gramatyczną. Skoro przepis wyraźnie stanowi o „zmniejszeniu” to oznacza, że tylko w tym zakresie może być stosowany.

Dodać należy, że stosownie do treści 7 ust. 2 cyt. rozporządzenia, co do zasady, zmniejszenie świadczenia, o którym mowa w ust. 1, trwa do miesiąca,

w którym zaistniały okoliczności powodujące ustanie zmniejszenia świadczenia lub zmianę wysokości tego zmniejszenia. Okoliczności powodujące ustanie zmniejszenia świadczenia trwały do (...). W dniu 13 października 2017 r. wnioskodawca zawiadomił organ rentowy o wysokości przychodu, czyli okoliczności, która powodowała ustanie zmniejszenia świadczenia od dnia (...), a zatem od tej daty skarżący winien był uzyskać świadczenia w pełnej, niezmnieszonej wysokości.

Słusznie Sąd Okręgowy zastosował przepis art. 116 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 11 cyt. ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. i trafnie wywiódł, że wobec ponownego ustalenia wysokości świadczenia (bez zmniejszenia) organ rentowy winien mieć na uwadze art. 116 ust. 1 (działanie organu na wniosek uprawnionego) oraz art. 129 ust. 1 cyt. ustawy – zasada wypłaty świadczenia nie wcześniej niż od daty złożenia wniosku.

Mając powyższe względy na uwadze Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji, toteż oddalił ją jako bezzasadną w trybie art. 385 k.p.c.